

3 kypc kyrgyzst.

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

"BOLALARNING IJTIMOIIY MOSLASHUVI"

fanidan

O'QUV DASTURI (SILLABUS)

Bilim sohasi:	-100000 –Ta'lim
Ta'lim sohasi:	-110000 –Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	- 60110200-Maktabgacha ta'lim.

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti kengashining 2022-yil "30" 08 dagi 1-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:
Z.S.Teshabayeva

CHDPU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası
o'qituvchisi

A.R.Sanaqulova

CHDPU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası
o'qituvchisi

Taqrizchilar:
N.Sh.Abdullayeva

MTT rahbar va mutaxassislarni qayta tayyorlash
va ularning malakasini oshirish instituti.
"Maktabgacha va musiqiy ta'lim" kafedrası
mudiri

T.L.Xurvaliyeva

CHDPU "Maktabgacha ta'lim metodikasi"
kafedrası professori, pfd (DSc)

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Maktabgacha ta'lim fakulteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasining 2022 yil "24" 08 dagi 1 - sonli majlisida ko'rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilindi.

Kafedra mudiri:

Z.Yu. Shanasirova

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Maktabgacha ta'lim fakulteti kengashining 2022 yil "26" 08 dagi 1 - sonli majlisida muhokamadan o'tkazilgan.

Fakultet dekani:

Q.M. Ibadullaev

O'QUV DASTURI (SILLABUS)

**Maktabgacha ta'lim
fakulteti**

60110200 – Maktabgacha ta'lim yo'nalisi

Umumiy ma'lumotlar

Fan nomi: "BOLALARNING IJTIMOIIY MOSLASHUVI"

Fan kodi: Pris 6216

Kredit miqdori: 6

Semestr: 6

Kafedra nomi: Maktabgacha ta'lim metodikasi

Fan o'qituvchisi: Teshabayeva Z.S.

Email: zteshabaeva1971@gmail.com

Fan turi: Asosiy

Ta'lim shakli:

Kunduzgi

Baholash shakli:

Imtihon

Fan tili:

O'zbek

Fanning qisqacha mazmuni

Gumanitar bilishning sohasi sifatida ijtimoiy pedagogika, uning ob'ekti, tadqiqot predmeti va asosiy kategoriyalari haqida nazariy bilim berish; Bolani ijtimoiylashtirishning asosiy omillari va qonuniyatlari haqida yahlit tasavvurlarni shakllantirish. Ijtimoiy pedagogik faoliyatning o'ziga hosliklari va uning gumanistik yo'nalganligini yoritib berish. Turli toifadagi bolalar bilan ijtimoiy-pedagogik faoliyat olib borishning asosiy metod va shakllarini o'rganish yoritib beriladi

Ta'lim natijalari:

Kursni tugatgan talabalar:

- ijtimoiy pedagogika umumiy pedagogikaning tarkibiy qismi ekanligi;
- ijtimoiy pedagogikaning jamiyat hayotidagi ahamiyati;
- ijtimoiy pedagogikaning ta'lim-tarbiya jarayonidagi ahamiyati to'grisida;
- ijtimoiy pedagogikaning tibbiy-psixologik asoslari;
- ijtimoiy pedagogikaning madaniy-tarihiy etnografik va falsafiy negizlari;
- pedagogik jamoada muhit, pedagogning social portreti;
- mahallada va jamoada ijtimoiy ishlarni rejalashtirish;
- ijtimoiy pedagogika metodlaridan unumli foydalanish;

-qariyalarga, tarbiyasi o'gir va huquqbuzar bolalarga xizmat ko'rsatish; yoshlarni kasb tanlashga yo'llash malakasiga ega bo'lishi kerak.

Kurs natijasiga ko'ra ega bo'ladigan kompetensiyalar (KK):
Bolalarning ijtimoiy moslashuvi fani bo'yicha olingan bilim, ko'nikma va malakalarini turli vaziyatlarda qo'llay olish;

Talabalarda ijtimoiy pedagogik tadqiqot ko'nikma va malakalarini shakllantirish.

maktabgacha yoshdagi bolalar ijtimoiylashuvi mexanizmlarini egallash; ta'lim samaradorligini oshirish uchun pedagogik ijtimoiy pertsepsiyani

rivojlantirish kompetensiyalariga ega bo'lishi kerak. (KK-1);

Turli yoshdagi bolalar ijtimoiy moslashuvi haqida egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni qo'llay bilishi.

(KK-4).

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Ijtimoiy rivojlanishning nazariy asoslari
M2	Sosium va bola shaxsi
M3	Bolalarning ijtimoiy-axloqiy tarbiyasida maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning roli
M4	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy rivojlanishi, ijtimoiy-qadriyat va me'yorlarni shakllantirish
M5	Maktabgacha yoshdagi bola ijtimoiy ta'lim ob'ekti va subyekti sifatida
M6	Ijtimoiy rivojlanishida pedagogik faoliyat metodlari va texnologiyalar
M7	Bola rivojlanish sohalari kompetensiyalari
M8	Bolaning rivojlanishida ijtimoiy muhitning ta'siri
M9	Maktabgacha yoshdagi bolaga individual pedagogik yordam ko'rsatish
M10	Bolalarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish: bilish, o'yin, aloqa va amaliy faoliyat
M11	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalar moslashuv ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni
M12	Bolalarda o'zini anglash va muomala madaniyatini tarbiyalash
M13	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi
M14	Muloqot – maktabgacha yoshdagi bolalarni ijtimoiy tarbiyalash omili sifatida.
M15	Tarbiyachilar, bolalar va ota-onalarga psixologik-ijtimoiy yordam. Bolalar bogchasida psixologik- ijtimoiy va rehabilitatsion yordam.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Ijtimoiy rivojlanishning nazariy asoslari
A2	Sosium va bola shaxsi

A3	Bolalarning ijtimoiy-axloqiy tarbiyasida maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning roli
A4	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy rivojlanishi, ijtimoiy-qadriyat va me'yorlarni shakllantirish
A5	Maktabgacha yoshdagi bola ijtimoiy ta'lim ob'ekti va subyekti sifatida
A6	Ijtimoiy rivojlanishida pedagogik faoliyat metodlari va texnologiyalar
A7	Bola rivojlanish sohalari kompetensiyalari
A8	Bolaning rivojlanishida ijtimoiy muhitning ta'siri
A9	Maktabgacha yoshdagi bolaga individual pedagogik yordam ko'rsatish
A10	Bolalarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish: bilish, o'yin, aloqa va amaliy faoliyat
A11	Ijtimoiy pedagogik tamoyillar va kategoriyalar "Tamoyil" va "qoida" tushunchalari. Insonparvarlik tamoyili. Tabiatga moslik tamoyili. Madaniy muvofiqlik tamoyili
	oralik nazorat - 1
A12	Ijtimoiy pedagogik kategoriyalar Shaxs, rivojlanish, faoliyat, ijtimoiylashuv, jamiyat. Ijtimoiy pedagogik faoliyat. Ijtimoiy ta'lim-tarbiya
A13	Ijtimoiy pedagogik faoliyat. Ijtimoiy ta'lim-tarbiya va ijtimoiy tarbiya.
A14	Ilmiy tadqiqot metodlar Ijtimoiy pedagogikada ilmiy tadqiqotning vazifalari.
A15	Maktabgacha yoshdagi bolaning sosiumda rivojlanishi Bolaning rivojlanishida tarbiya sotsium sifatida.
A16	Rivojlanish va o'sish. Shaxs rivojlanishi. Shaxsning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi faktorlarning tasnifi.
A17	Mego faktorlar va ularning bola ijtimoiylashuviga ta'siri. Mezo faktorlar va ularning bola ijtimoiylashuviga ta'siri. Mikro faktorlar bola ijtimoiylashuvining muhim faktori sifatida.
A18	Deviant xulq-ijtimoiy pedagogik muammo sifatida. Deviant xulq-atvor tushunchasi. Deviant xulq-atvor turlari.
A19	O'smirlik yoshida deviant xulq-atvorning namoyon bo'lishi. Deviant xulq-atvorning kelib chiqish sabablari.
A20	MTTda ijtimoiy pedagogikaning mazmuni. Ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalar moslashuv ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni
A21	Ta'lim-tarbiya rivojlantirish vazifalarini hal etishga kompleks ijtimoiy pedagogik yondashuv. Tarbiyachilar, bolalar va ota-onalarga psixologik-ijtimoiy yordam.
A22	Bolalarning ijtimoiylashuv sohasini o'rganish va kengaytirish: dam olish vaqtlari, treninglar o'tkazish va bayram tadbirlarini tashkil etish.
	yakuniy nazorat - 2

Mashg'ulotlar shakli: Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar	
1	Ijtimoiy rivojlanishning nazariy asoslari
2	Sosium va bola shaxsi
3	Bolalarning ijtimoiy-axloqiy tarbiyasida maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning roli
4	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy rivojlanishi, ijtimoiy-qadriyat va me'yorlarni shakllantirish
5	Maktabgacha yoshdagi bola ijtimoiy ta'lim ob'ekti va subyekti sifatida
6	Ijtimoiy rivojlanishida pedagogik faoliyat metodlari va texnologiyalar
7	Bola rivojlanish sohalari kompetensiyalari
8	Bolaning rivojlanishida ijtimoiy muhitning ta'siri
9	Maktabgacha yoshdagi bolaga individual pedagogik yordam ko'rsatish
10	Bolalarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish: bilish, o'yin, aloqa va amaliy faoliyat

O'qitish va o'rganish usullari

Modul ma'ruzalar va amaliy auditoriya mashg'ulotlari hamda talabalarning mustaqil ta'lim faoliyati orqali tashkil etiladi. Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlar oqimi uchun o'tiladi. "Bolalar ta'lim bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika" fanini o'rganish davomida mashg'ulotlar paytida axborot texnologiyalaridan, turli taqdimotlar, multimedia texnologiyalari va ta'limning zamonaviy texnologiyalari hamda interfaol metodlar qo'llaniladi.

Amaliy auditoriya nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi. Bunda har bir mavzuning o'ziga xosligi hisobga olinadi. Shuningdek, audio-, video-, kompyuter texnikasidan foydalaniladi.

Mustaqil ta'lim faoliyatida talabalar mavzularni chuqur o'rganib, adabiyotlar va ilmiy jurnallar hamda manbaalardan foydalangan holda mavzularni tahlil qilishi lozim.

Mashg'ulot turi	Ajratilgan soat
Ma'ruza	44
Amaliy mashg'ulot	46
Mustaqil ta'lim	90
Talabalarning jami o'quv va o'qitish soatlari	180

Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

Talabalar bilimlarini nazorat qilish va baholash talabaning faolligi, oraliq nazorat, yakuniy nazorat xamda mustaqil ta'limni baholash orqali amalga oshiriladi.

- **Oraliq nazorat** - bu professor-o'qituvchi tomonidan talabaning modulning birinchi qismi bo'yicha olgan bilimlari va amaliy ko'nikmalarini baholashning muhim bosqichi bo'lib, kelajakda shu fan bo'yicha o'zlashtirishni prognoz qilish ko'rsatkichidir. Oraliq nazoratda talabalar bilimini baholash og'zaki savol-javob va yozma ish orqali amalga oshiriladi. Talaba oraliq nazoratdan o'tmagan taqdirda unga yana 2 marta qayta topshirish imkoni beriladi. **Umumiy baholashning 20 foizi.**

- **Mustaqil ta'limni baholash** – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyiha maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, xulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi. **Umumiy baholashning 50 foizi.**

- **Yakuniy nazorat** - bu professor-o'qituvchi tomonidan talabaning kurs bo'yicha olgan bilimlari va amaliy ko'nikmalarini baholashning umumlashtiruvchi bosqichi hisoblanadi. Yakuniy nazorat yozma yoki og'zaki ish shaklida o'tkaziladi. **Umumiy baholashning 30 foizi.**

Baholash, oraliq va yakuniy nazorat topshiriqlari (vazifalari) kurs professor-o'qituvchilari tomonidan ishlab chiqiladi, oldindan moderatsiyadan o'tkaziladi va kafedra mudiri tomonidan tasdiqlanadi.

Nazorat turlarini o'tkazish bo'yicha tuzilgan topshiriqlarning mazmuni talabaning o'zlashtirishini xolis, shaffof va aniq baholashga imkon berishi kerak.

Talaba akademik huquqbuzarlikka (qoidabuzarlik) olib keladigan har qanday harakatlarga yo'l qo'ymasligi kerak. Masalan, plagiat, o'zaro kelishib olish, natijalarni qalbakiyashtirish, imtihon jarayonida qoidabuzarlik, ya'ni konspekt va shpargakalardan, telefon va boshqa aloqa vositalaridan foydalanishi, imtihon olinadigan xonaning ichida yoki tashqarisida boshqalar bilan muloqot qilishi ta'qiqlanadi. Bunda aybdor talabalar nazorat yoki imtihon jarayonidan chetlashtiriladi to'plagan bali yoki bahosi nolga aylantiriladi.

Fan (kurs) xususiyatlaridan kelib chiqib baholash va nazorat qilish mezonlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilishi mumkin.

Asosiy adabiyotlar			
1.	A.B. Мудрик “Социальная педагогика” Просвещение 2005 -300 с.	Москва	

2.	Ю.В.Василькова.Т.А. Василькова.Социальная педагогика Москва «Просвещение» 2006	
3.	Социальная педагогика. Курс лекций. М. Владосю 2000	
Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar		
1.	SH.Mirziyoev" Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi" mavzusidagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruzasi-T"Ozbekiston"20217-48	
2.	SH.M.Mirziyoev Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz.Toshkent "O'zbekiston" – 2017 y-488	
3.	SH.M.Mirziyoev 7 fevral 2017 yil kuni" O'zbekiston Respublikasini yanada rivovlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'grisidagi PF-4947 sonli farmoni	
4.	SH.M.Mirziyoev 2017-2021 yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida"gi qarori T.2016ey 29-dekabr	

Internet manzillari

1. www.pedagog.uz
2. www.edu.uz
3. <http://ziyonet.uz>
4. cspu.uz